

Sygn. akt II CSK 403/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa M. P. działającego jako reprezentant grupy w skład której wchodzi: (...)
przeciwko A. Towarzystwu Budownictwa Społecznego Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda (reprezentanta grupy) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy, dopuszczającymi wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Pozwany A. Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w P. zarzucił zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 grudnia 2017 r. naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 321 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 385¹ § 1 k.c., art. 2 ust. 3 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U.2018.573), a wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił wystąpieniem w sprawie przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Wskazał, że został pozbawiony możliwości obrony swych praw w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w następstwie niepoinformowania go, że Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę wyroku okoliczności, na które powodowie nie powoływali się w toku postępowania. Skarżący podniósł, że Sąd Apelacyjny oddalił apelację ustalając, że w umowach przedwstępnych zawartych z M. i T. B., E. i M. K. oraz J. S. postanowienie umożliwiające pozwanemu podwyższenie ceny sprzedaży lokalu maksymalnie o 5% w związku z większą powierzchnią lokali jest niedozwolone z powodu nadmiernego zawyżenia tego wskaźnika, mimo że - w jego ocenie - skarżący nie powoływali się na takie okoliczności w toku postępowania, a wskazywali jedynie, że nie zostało im przyznane prawo odstąpienia od umowy.

W ocenie skarżącego nieważność postępowania wynikała także z faktu niepoinformowania go o zamiarze uzupełnienia materiału dowodowego o wyniki postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) o sygn. VI ACa (...), zaczerpnięte z uzasadnienia tego wyroku.

Wskazał, że przytoczone wyżej okoliczności świadczyły również o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej skarżący wiąże też z naruszeniem art. 2 ust. 3 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym przez przyjęcie, że po ustaleniu odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie dopiero w późniejszych indywidualnych postępowaniach wytoczonych przez powodów będą kwalifikowane przez sądy dochodzone w tych postępowaniach roszczenia pieniężne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Twierdzenie skarżącego o nieważności postępowania apelacyjnego jest pozbawione podstaw. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym przewidziane w art. 379 pkt 5 k.p.c. pozbawienie strony możliwości obrony jej praw polega na tym, że strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego znacznej części, a skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte przed wydaniem wyroku w danej instancji. Chodzi tu wyłącznie o wypadki rzeczywistego pozbawienia możliwości obrony, którego skutkiem było niedziałanie strony w postępowaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2017 r., III SK 32/16; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 590/17).

W okolicznościach sprawy przedmiotem oceny była odpowiedzialność pozwanego za stosowanie dwóch grup niedozwolonych postanowień umownych przewidujących waloryzację ceny lokalu w razie zmiany powierzchni nieruchomości, bez prawa konsumenta do odstąpienia od umowy. Kwestię abuzywności obydwu wzorców oceniono przy uwzględnieniu zebranego w sprawie materiału dowodowego. W tym kontekście nieuprawnione jest twierdzenie skarżącego, że był nieświadomy podstawy faktycznej, która stanowiła podstawę rozstrzygnięcia sądu. Zagadnienie wysokości 5% progu, o jaki mogła zwiększyć się cena sprzedaży lokalu było przedmiotem oceny sądu pierwszej i drugiej instancji. Nieprawdziwe jest przy tym twierdzenie skarżącego, że powód nie odnosił się do tej kwestii w toku instancji. Nieważności postępowania nie można także wywodzić z faktu niepoinformowania pozwanego o zamiarze nawiązania do poglądu wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie o sygn. VI ACa (...). W praktyce orzeczniczej powszechne jest odwoływanie się do poglądów prawnych prezentowanych na kanwie zbliżonych stanów faktycznych. Przyczynia się to do ujednolicenia orzecznictwa i budowania standardów orzecznich.

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa

albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzekł zgodnie z art. z art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.).